

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1889. kl. 11 f. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i landtmäteritaxan.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 52, deri sex af kammarens ledamöter instämt, har herr *N. Wallmark* föreslagit, att Riksdagen måtte besluta skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan om sådan ändring uti nådiga taxan för landtmäteriförrättningar den 10 juni 1881, att arfvodet för mätning, gradering och stakning af utmark, af-rösningsjord och impedimenter nedsättes till hälften af hvad nu är stad-gadt, samt att arfvodet för mätning, gradering och utstakning af åker, äng och odlingsmark nedsättes med en fjerdedel.

Till stöd för detta förslag har motionären anført följande:

»Enär Kongl. Maj:ts förnyade nådiga taxa för landtmäteriförrättningar den 10 juni 1881 i vissa delar ej står i rimligt förhållande till en jemnt beräknad kostnad för de olika slagens göromål samt i allmänhet gör kostnaderna för dessa förrättningar allt för dryga, så torde det tillåtas mig att här väcka fråga om ändring i viss mån af densamma.

Såsom bekant är, befinna sig landtmätarne i vårt land, med afseende å sättet för deras aflönande, uti en undantagsställning, skiljaktig från andra tjenstemäns. Medan eljest staten sjelf genom fasta löner betalar sina embetsmän, eger deremot i afseende å landtmätarne det förhål-lande rum, att deras arvode utgöres af de enskilde, som anlita deras bi-

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 6 Häft.

träde. Frånsedt den kostnad staten vidkännes i och för afvittringsverket, utgår i öfrigt kostnaden för landtmäteriet från de enskilde jordegarna.

Man borde under sådant förhållande kunna vänta, att taxan på landtmäteriförrättningar vore noga afpassad efter omfånget af de göromål, som den afser. Åtminstone borde den icke utkräfvä från jordegarna arfvodesbelopp, som öfverstiga hvad staten i lön anslår åt tjänstemän, de der innehafva en med landtmätarne jemförlig ställning. Sådant är emellertid förhållandet. Under den ordning, som nu är gällande, kan en landtmätare, förutsatt att god tillgång på förrättningar finnes, göra sig en årlig inkomst, som vida öfverstiger de lönebelopp som andra i statens tjänst anställda, med honom jemförliga personer åtnjuta. Detta förhållande utvisar otvetydigt, att taxan för landtmäteriförrättningar är i och för sig alldeles för hög, och detta ådagalägges jemväl af det kända faktum, att, ehuru jordegarna noggsamt inse och erkänna behofvet af att få laga skifte verkställt, de dock i det längsta undvika att begära sådant, emedan de veta att kostnaden för detsamma kan medföra deras ruin. Det lärer ej heller vara obekant, att landtmätare mångenstädes och ofta åtaga sig förrättningar mot betydande nedsättning uti det pris, som de enligt taxan skulle ega att beräkna, och hvilken nedsättning ofta belöper sig till femtio procent och derutöfver. Detta förhållande gifver vid handen, att taxan är för drygt tilltagen, men det medför å andra sidan det oegentliga missförhållandet, att, när nedsättningen tillkommer genom enskilda och tysta aftal, densamma icke kommer alla delegare i lika mån till godo, utan vanligtvis blir den ene delegaren gynnad på den andres bekostnad.

Att taxan är för högt tilltagen gäller i första rummet dess bestämmelser om ersättning för mätning, gradering och stakning af utmark och afrösningsjord samt impedimenter. Detta drabbar i första hand jordegarna inom Norrland, hvarest i anseende till landets beskaffenhet arealen af utmarken upptager en ojemförligt större vidd, än hvad förhållandet är i öfriga provinser inom riket. Från min hemort har jag mig bekant fall, der landtmätare, med tillämpning af taxans bestämmelser uti nu nämnda del, kunnat göra sig en inkomst för dag af ända till ett hundra kronor. En nedsättning med hälften i arvodet beträffande utmarken och afrösningsjorden anser jag vara skälig. Att taxan är för hög gäller ock, om än i mindre mån, beträffande åker, äng och odlingsmark.

Af en nedsättning i taxan skulle ej allenast jordegarna hemta förmån. Jemväl landtmätarne skulle af densamma tillskyndas fördel derigenom, att de helt visst skulle få så många flera förrättningar att verkställa, hvarförutom en nedsättning i taxan så, att densamma komme i ett

jemnt och väl afvägdt förhållande till det arbete, som enligt densamma skulle betalas, komme att göra ett slut på de förkastliga enskilda uppgörelser, genom hvilka, sådana förhållandena nu äro, enskilde skiftesdelägare betinga sig vinst och förmån på öfriges bekostnad.»

Efter det ledamoten af Riksdagens Första Kammare, förste landtmätaren i Norrbottens län herr J. E. Nyström uti en den 24 augusti 1886 till Kongl. Maj:t ingifven underdånig skrifvelse gjort framställning angående omorganisation af landtmäteristaten i orterna och i sammanhang dermed nedsättning af nu gällande landtmäteritaxa, samt Kongl. Maj:t med anledning häraf genom nådig remiss den 7 september samma år anbefalt landtmäteristyrelsen att öfver denna framställning afgifva underdånigt utlåtande, har bemälda styrelse under den 28 derpåföljde oktober med dylikt utlåtande inkommit; och har styrelsen i detta utlåtande hemställt, att Kongl. Maj:t måtte af Riksdagen begära de anslag, som erfordrades för genomförandet af den af styrelsen föreslagna omorganisation af landtmäteristaten i riket samt, om framställningen härom blefve af Riksdagen bifallen, förordna att, så länge de nödiga anslagen utginge, de arfvoden och den lösen till landtmätare och deras biträden, som i nu gällande landtmäteritaxa bestämmas, skulle utgå med endast två tredjedelar af nu stadgade belopp.

I anledning af berörda utlåtande hafva derefter särskilda yttranden inforrats af rikets samtliga länsstyrelser, från hvilka dylika yttranden numera äfven inkommit och blifvit till landtmäteristyrelsen den 26 oktober 1888 remitterade för afgifvande af nytt underdånigt utlåtande, hvilket emellertid ännu icke till Kongl. Maj:t ingått.

Enär det sålunda kan antagas, att Riksdagen efter frågans fullständiga utredning kommer i tillfälle att afgifva yttrande öfver det förslag till nedsättning i nu gällande landtmäteritaxa, som i sammanhang med förslaget rörande omorganisation af landtmäteristaten i orterna torde vara att från Kongl. Maj:t förvänta, får utskottet, som vid detta förhållande

nu icke anser sig böra tillstyrka aflåtande till Kongl. Maj:t af någon skrifvelse, sådan som den motionären föreslagit, i följd häraf hemställa,

att ifrågavarande motion för närvarande icke måtte till Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1889.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.

Reservation

af herr *Wallmark*: »Enär under frågans behandling flertalet inom utskottet erkänt rigtigheten af de skäl, som uti motionen blifvit anförda, har jag icke kunnat biträda det slut, hvartill utskottet kommit, utan ansett, att motionen bort bifallas.»
